

परिशिष्टे व संदर्भग्रंथ सूची

परिशिष्ट - १

शिवाजी सावंत : जीवनपट

- १९४० जन्म (३१ ऑगस्ट) आजरा, जि. कोल्हापूर.
- १९४९ वडील (गोविंदराव) यांचे निधन (२१ नोव्हेंबर)
- १९५४ प्राथमिक शिक्षण पूर्ण, कुमार भवन, आजरा
- १९५८ माध्यमिक शिक्षण पूर्ण (व्यंकटराव प्रशाला, आजरा)
- १९५९ शॉर्टहँड व टंकलेखन डिप्लोमा पूर्ण (कोल्हापूर) जिल्ह्यात एकमेव उत्तीर्ण
- १९६० कर्णावरचे वाचन/लेखन सुरू, करवीर वाचन मंदिर व गोखले कॉलेजच्या लायब्ररीमध्ये संदर्भ-ग्रंथांचा अभ्यास
- १९६२ (सप्टेंबर अखेर) वरिष्ठ जिल्हा सत्र न्यायालय (कोल्हापूर) येथे नोकरी
- १९६२ (ऑक्टोबर)पासून १९७४ पर्यंत राजाराम प्रशाला (कोल्हापूर) येथे अध्यापन
- १९६३ कॉलेजचा बाहेरून अभ्यास / पुणे विद्यापीठ एफ.वाय.बी.ए. परीक्षा उत्तीर्ण. (विषय हिंदी)
- १९६६ कोल्हापूर ते कुरूक्षेत्रचा प्रवास.
- १९६७ 'मृत्युंजय'चे लेखन पूर्ण.पुणे येथे 'गीतरामायण'कार ग.दि. माडगूळकर यांच्या हस्ते पूजन. (गणेश चतुर्थी)
- १९६९ कोल्हापूर येथे विवाह (९ जून)
- १९७० कन्या कादंबिनीचा जन्म (२२ एप्रिल)
- १९७० 'युगंधर'साठी वाचन/चिंतन सुरू बंकिमचंद्राच्या श्रीकृष्ण चरित्राचा अभ्यास.
- १९७२ चिरंजीव, अमिताभचा जन्म (१२ जानेवारी)
- १९७२ 'छावा' कादंबरीच्या लिखाणास प्रारंभ.
- १९७४ पुणे येथे स्थायिक. 'लोकशिक्षण' मासिकाचे संपादक म्हणून नियुक्ती. थोर शिक्षणतज्ज्ञ पद्मश्री डॉ. चित्राताई नाईक यांची प्रेरणा व सहकार्य

- १९७६ 'चंद्रलेखा'मार्फत 'मृत्युंजय' नाटक सादर (१९ डिसेंबर)
- १९७६ मातोश्री (राधाबाई) चे निधन (२२ जानेवारी)
- १९७८ स्कूटर अपघात. अशा परिस्थितीत 'छावा'चे लेखन पूर्ण. नंतर 'जसलोक' (मुंबई) मध्ये दाखल.
- १९७९ यशवंतराव चव्हाण यांच्या हस्ते 'छावा'चे प्रकाशन.
- १९८३ 'लोकशिक्षण' च्या संपादकपदावरून स्वेच्छानिवृत्ती.
- १९८३ 'चंद्रलेखा'मार्फत 'छावा' नाटक सादर (१ मे)
- १९८६ 'लढत' या द्विखंडात्मक चरितकहाणीचे शंकरराव चव्हाण यांच्या हस्ते प्रवरानगर येथे हजारो शेतकऱ्यांच्या साक्षीने प्रकाशन.
- १९९० सांदीपनी आश्रम. द्वारका मथुरा प्रवास.
- १९९० 'युगंधर'च्या लेखनास प्रारंभ.
- १९९० भांडारकर रिसर्च इन्स्टिट्यूटचे आजीव सभासद,
- १९९३ कन्या कादंबिनीचा विवाह साध्यापद्धतीने करून किल्लारी भूकंपग्रस्तांसाठी ५०,०००/- ची मदत.
- १९९५ भारतीय ज्ञानपीठ, नवी दिल्ली यांचा 'मूर्तिदेवी' पुरस्कार जाहीर.
- १९९६ दिल्ली येथे 'मूर्तिदेवी' पुरस्कार उपराष्ट्रपती डॉ.के.आर. नारायणन यांच्या हस्ते प्रदान. (६ फेब्रुवारी)
- १९९७ 'शेलकासाज' युगंधर : एक चिंतन हे ग्रंथ प्रसिद्ध.
- १९९८ कांचनकण, मोरावळा प्रसिद्ध.
- १९९९ 'युगंधर'चे लेखन पूर्ण.
- २००० स्वामी अकामानंद महाराजांच्या हस्ते 'युगंधर' कादंबरीचे पूजन (२५ जुलै)
- २००० एकसष्टाव्या वर्षात पदार्पण (३१ ऑगस्ट)
- २००२ ७६व्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनात अध्यक्षपदासाठीच्या निवडणुकीत उमेदवार (कराड)
- २००२ मडगाव (गोवा) साहित्य संमेलन निवडणुकीच्या प्रचार दौऱ्यात असताना हृदय विकाराच्या झटक्याने निधन (बुधवार १८ सप्टें., २००२)

परिशिष्ट - २

साहित्य पुरस्कार / सन्मान / अनुवाद

मृत्युंजय :

- १) महाराष्ट्र राज्य पुरस्कार, १९६७.
- २) न.चि. केळकर पुरस्कार, १९७२.
- ३) 'ललित' मासिक पुरस्कार, १९७३.
- ४) पूनमचंद भुतोडिया, बंगाली पुरस्कार ताम्रपटासह, १९८६.
- ५) नोबेल पुरस्कारासाठी मराठीतील पहिले नामांकन, १९९०. (प्रा. पद्मश्री पी.लाल संचालक, यांच्या रायटर्स वर्कशॉप, १६२/९२, लेक गार्डन्स, कलकत्ता ७०० ०४५ संस्थेतर्फे) हिंदी, इंग्लिश, कन्नड, गुजराती, उडिया, मल्याळम, बंगाली, तेलगु, राजस्थानी, उर्दू इत्यादी भाषांत भाषांतर. 'मृत्युंजय नाटक' मोहन वाघांच्या सुप्रसिद्ध 'चंद्रलेखा'द्वारे मराठी रंगमंचावर सलग बारा वर्षे सादर, प्रयोग संख्या एक हजार.
- ६) गुजराती भाषांतराला साहित्य-अकादमी पुरस्कार, १९९०.
- ७) गुजराती भाषांतराला केंद्रिय अकादमी पुरस्कार, १९९२.
- ८) भारतीय ज्ञानपीठ, नवी दिल्ली, 'मूर्तिदेवी' पुरस्कार, १९९५.
- ९) फाय फाऊंडेशन, इचलकरंजी पुरस्कार, १९९६.
- १०) आचार्य अत्रे विनोद विद्यापीठ पुरस्कार, १९९८.
आकाशवाणी दिल्ली (२० भागात सर्व भाषांतील प्रथम राष्ट्रीय प्रसारण) मुंबई, पुणे, रांची, जळगाव, सांगली, रत्नागिरी येथील आकाशवाणी केंद्रावरून वेळोवेळी प्रसारणे.

इतर :

- १) महाराष्ट्र राज्य शासन उत्कृष्ट वाङ्मय पुरस्कार, 'छावा', १९८०.
- २) धर्मवीर संभाजी महाराज प्रतिष्ठानचा, (वदू बुद्रुक) पुरस्कार (छावा)
- ३) भारतीय ज्ञानपीठ, दिल्ली मार्फत 'छावा' कादंबरीचे हिंदी भाषांतर व नाटकाचेही 'संघर्ष' नावाने प्रकाशन, नाटक अनुवाद - डॉ. दामोदर खडसे, पुणे, कादंबरी अनु. सौ. मृणालिनी सावंत.
- ४) 'मृत्युंजय' नाटकाचे साहित्यसागर - जयपूर द्वारा हिंदी भाषांतर.

- ५) 'अशी मने, असे नमुने' पुस्तकाची शिवाजी विद्यापीठाच्या एस.वाय.बी.ए. अभ्यासक्रमासाठी नियुक्ती, १९९८.
- ६) 'अशी मने, असे नमुने'चे हिंदीत भाषांतर - दिल्लीच्या 'वाणी' प्रकाशनाद्वारे 'ऐसे लोग-ऐसी बातें', अनुवाद डॉ. दामोदर खडसे.
- ७) 'लढत'साठी रत्नाप्पा कुंभार प्रतिष्ठान पुरस्कार, कोल्हापूर.
- ८) मोहन वाघ यांच्या 'चंद्रलेखा'मार्फत 'मृत्युंजय' नाटकाचे एक हजार व 'छावा'चे पाचशे प्रयोग.
- ९) 'छावा'चे दूरदर्शनवर मराठीत प्रसारण. रत्नागिरी केंद्रावरून.

साहित्यिक सन्मान :

- १) अध्यक्ष, बडोदे मराठी साहित्य संमेलन, बडोदा, गुजरात, १९८३.
- २) उद्घाटक, दक्षिण महाराष्ट्र साहित्य संमेलन, बेळगाव, १९८६.
- ३) उद्घाटक, विदर्भ साहित्य संमेलन, दर्यापूर, १९९६.
- ४) उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९९५ ते १९९८.
- ५) पुणे महानगरपालिका सन्मानपत्र, १९९७.
- ६) नवोदित साहित्य संमेलन, अध्यक्ष, १९९७.
- ७) अध्यक्ष, महाराष्ट्र कामगार साहित्य संमेलन, (७वे), कोल्हापूर, १९९८.
- ८) पुणे विद्यापीठाचा जीवनगौरव पुरस्कार, १९९९.
- ९) कोल्हापूर भूषण पुरस्कार, २०००.
- १०) मानव संसाधन व सांस्कृतिक कार्यालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली, यांच्याकडून ज्येष्ठ साहित्यिक शिष्यवृत्ती.
- ११) 'विश्वभूषण मराठा' पुरस्कार - २०००, अखिल भारतीय मराठी सेवा संघद्वारा (अहमदनगर).

पीएच.डी. संशोधन अभ्यासग्रंथ सूची

- कादंबरी
- १) 'मृत्युंजय',
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, विजयानगर, पुणे-४११ ०३०,
प्र.आ. १९६७.
 - २) 'छावा',
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन,
विजयानगर, पुणे-४११ ०३०, प्र.आ. १९७९.
 - ३) 'युगंधर',
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, विजयानगर, पुणे-४११०३०,
प्र.आ. २०००.
- चरित कहाणी
- ४) 'लढत',
प्रिन्टेक्स प्रकाशन, सदाशिव पेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९८५.
 - ५) 'लढत' (भाग दुसरा),
प्रिन्टेक्स प्रकाशन, सदाशिव पेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९८६.
 - ६) 'संघर्ष',
प्रकाशक श्री. एन.डी. कांबळे,
अध्यक्ष, भाई मनोहर कोतवाल समिती, पुणे विभाग,
प्र.आ. १९९५.
 - ७) 'पुरूषोत्तमनामा' (व्यक्तिचित्रण),
प्रकाशक, पी.के. आण्णा पाटील गौरव समिती,
शहादा, प्र.आ. २००२.
- ललित लेखन
- ८) 'अशी मने असे नमुने' (व्यक्तिचित्रण),
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, विजयानगर, पुणे-४११०३०,
प्र.आ. १९७५.
 - ९) 'शेलका साज' (ललित लेख),
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १२१६, सदाशिव पेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९९४.
 - १०) 'कांचनकण' (ललित लेख),
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १२१६, सदाशिव पेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९९८.

- ११) 'मोरावळा' (व्यक्तिचित्रण),
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १२१६, सदाशिव पेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९९८.
- १२) 'कवडसे' (लेखसंग्रह),
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, विजयानगर, पुणे-४११०३०,
प्र.आ. २००३.
- नाटक
- १३) 'मृत्युंजय',
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, विजयानगर, पुणे-४११०३०,
प्र.आ. १९७७.
- १४) 'छावा',
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, विजयानगर, पुणे-४११०३०,
प्र.आ. १९८३.
- संकीर्ण साहित्य
- १५) 'कर्मवीर वि.रा. शिंदे जन्मशताब्दी स्मृतिग्रंथ' (संपादन),
प्रकाशक - बाळासाहेब माने,
अध्यक्ष, कर्मवीर वि.रा. शिंदे जन्मशताब्दी महोत्सव
समिती, कोल्हापूर
प्र.आ. १९७४.
- १६) 'श्री साईगीत',
सुवर्णा प्रकाशन, ७९०, सदाशिवपेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९८८.
- १७) 'क्रांतिसिंहाची गावरान बोली' (संपादन)
अनुबंध प्रकाशन, बालाजीनगर, दत्तमंदिर, पुणे-४३,
प्र.आ. १९९२.
- १८) 'युगंधर श्रीकृष्ण : एक चिंतन',
मेहता पब्लिशिंग हाऊस,
१२१६, सदाशिव पेठ, पुणे-३०,
प्र.आ. १९९७.

संदर्भग्रंथ सूची

- १) कुलकर्णी, अ.मा.(संपा.) : 'प्रदक्षिणा', खंड पहिला, पुणे, सहावी आवृत्ती, १९८०.
- २) कुलकर्णी, वा.ल. : 'साहित्य आणि समीक्षा', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, ५वी आवृत्ती, १९६३.
- ३) कुलकर्णी, व.दि. : 'मराठी कादंबऱ्यांची रंगयात्रा', (संपा. खाडिलकर शुभदा), मानसन्मान प्रकाशन, पुणे, १९९१.
- ४) कुलकर्णी, अरविंद वामन : 'मराठी नाट्यलेखन तंत्राची वाटचाल', व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९७६.
- ५) केळकर, भालबा : 'मराठी नाट्यतंत्र', सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९६४.
- ६) खाडिलकर, शुभदा : 'मराठी कादंबऱ्यांची रंगयात्रा', मानसन्मान प्रकाशन, पुणे, १९९१.
- ७) खोले, विलास : 'गेल्या अर्धशतकातील मराठी कादंबरी', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, प्र.आ., २००२.
- ८) जहागिरदार, चंद्रशेखर (संपा.) : 'तौलनिक साहित्याभ्यास तत्त्वे आणि दिशा', सौरभ प्रकाशन, कोल्हापूर, प्र.आ., १९९२.
- ९) जोशी, मिलिंद : 'आठवणीतले शिवाजी सावंत', अनुबंध प्रकाशन, पुणे-४३, प्र.आ., २००२.
- १०) जोशी, दिनकर : 'महाभारतातील पितृवंदना', (अनु. सुषमा शाळिग्राम), मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे-३०.
- ११) जोशी, लक्ष्मणशास्त्री (संपा.) : 'राजवाडे लेखन संग्रह', साहित्य अकादमी प्रकाशन, नवी दिल्ली, आ.२री, पुनर्मुद्रण, १९८९.

- १२) देसाई, जयराम : 'युगंधर साहित्यिक',
कमळाई प्रकाशन, पुणे-१६, प्र.आ.२००२.
- १३) देशपांडे, कुसुमावती : 'मराठी कादंबरीचे पहिले शतक',
मराठी साहित्यसंघ, मुंबई, आ.४थी, १९७५.
- १४) देशपांडे, मा.का. : 'साहित्यसाधना',
कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे, आ.१ली,
१९६१.
- १५) देशपांडे, वि.भा. : 'नाट्यसमीक्षा काही दृष्टिकोन',
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९८५.
- १६) देसाई, वसंत शांताराम : 'नट, नाटक आणि नाटककार',
कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे, १९५६.
- १७) देसाई, रणजीत : 'राधेय', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे,
पुनर्मुद्रण, जानेवारी, २००४.
- १८) नेमाडे, भालचंद्र : 'टीकास्वयंवर', साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद,
आ.१ली, १९९०.
- १९) पवार, गो.मा. : 'साहित्य मूल्य आणि अभिरूची',
साकेत प्रकाशन, श्रीरामपूर, १९९७.
- २०) पवार, गो.मा. : 'मराठी साहित्य प्रेरणा आणि स्वरूप',
हातकगंगलेकर म.द.(संपा) पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, आ.१ली, १९८६.
- २१) पवार, जयसिंगराव : 'छत्रपती संभाजी : एक चिकित्सा',
सुमेरू प्रकाशन, टिळकनगर,
डोंबवली (पूर्व), मुंबई, प्र.आ. २००५.
- २२) पवार, जयसिंगराव (संपा.) : 'छत्रपती संभाजी स्मारक ग्रंथ',
मंजुश्री प्रकाशन, कोल्हापूर, प्र.आ. १९९०.
- २३) पठारे, रंगनाथ : 'सत्त्वाची भाषा',
शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर, प्र.आ.१९९७.
- २४) पंडित, श्रीराम : 'शोध कर्णाचा', मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई,
१ली आवृत्ती, १९९१.

- २५) फडके, ना.सी. : 'प्रतिभासाधन', देशमुख आणि कंपनी, पुणे, आ.९वी, १९६५.
- २६) फडकुले, निर्मलकुमार : 'साहित्यातील प्रकाशधारा', सुविधा प्रकाशन, ३७४, उत्तर कसबा, सोलापूर, प्र.आ. २०००.
- २७) बापट, प्र.वा., गोडबोले, ना.बा. : 'मराठी कादंबरी तंत्र आणि विकास', व्हीनस प्रकाशन, पुणे, आ.३री, १९७३.
- २८) बेंद्रे, वा.सी. : 'श्री छत्रपती संभाजी यांचे विचिकित्सक चरित्र', मुंबई, आवृत्ती २री, १९७१.
- २९) बांदिवडेकर, चंद्रकांत : 'देशीवाण', अक्षर प्रकाशन, मुंबई, आ.प्र.२००२.
- ३०) भागवत, श्री.पु., रसाळ सुधीर व इतर : 'साहित्य अध्यापन आणि प्रकार', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई. आ.१ली; १९८७.
- ३१) भागवत, दुर्गा : 'पैस', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई. आ.२री, १९७३.
- ३२) वाघ, शांताराम : 'मृत्युंजयकार', 'शिवाजी सावंत व्यक्ती आणि साहित्य', शशिदीप प्रकाशन, पुणे-३७, प्र.आ. २००१.
- ३३) सप्रे, अविनाश : 'प्रदक्षिणा' (खंड दुसरा), 'स्वातंत्र्योत्तर मराठी साहित्याचा मागोवा', कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९९१.
- ३४) सरदेसाई, गोविंद सखाराम : 'मराठी रियासत', (खंड २रा) 'उग्रप्रकृती संभाजी', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, सुधारित आवृत्ती, १९९१.
- ३५) सभासद, अनंद कृष्णाजी : 'सभासद बखर', (संपा. यु.म. पठाण), स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे-३०, प्र.आ. २०००.

नियतकालिके

- १) काळे, के.नारायण (संपा.) : 'महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, जानेवारी ते मार्च, १९६८.
- २) कोठावळे, केशव (संपा.) : 'ललित', गिरगाव, मुंबई-४०० ००४, मे, १९७६.
- ३) कोठावळे, अशोक(संपा.) : 'ललित', गिरगाव, मुंबई-४०० ००४, ऑगस्ट, १९८८.
- ४) जोंधळे, महावीर (संपा.) : 'प्रतिष्ठान', मराठवाडा साहित्य परिषद, सन्मित्र कॉलनी, औरंगाबाद-४३१ ००१, ऑगस्ट, १९८८.
- ५) टिकेकर, अरूण (संपा.) : 'दै. सकाळ', पुणे, २२ जून, १९९७.
- ६) ढवळे, वा.रा. (संपा.) : 'महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका', अंक १३२ वा, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, जानेवारी / फेब्रुवारी / मार्च, १९६०.
- ७) पटवर्धन, राम (संपा.) : 'सत्यकथा' अंक ३रा, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, जानेवारी, १९८०.
- ८) पानतावणे, गंगाधर(संपा.) : 'प्रतिष्ठान', मराठवाडा साहित्य परिषद, सन्मित्र कॉलनी, औरंगाबाद-४३१ ००१, जून / जुलै, १९७९.
- ९) लिमये, नरूभाई (संपा.) : '७१वे अलिख भारतीय नाट्यसंमेलन', सातारा, स्मरणिका, १९९०.

891.463

HOD

T15447